

Flygtninge i Job

Enhedslisten om flygtninge i job:

Tryghed er nøglen

»Hvis integrationen af flygtninge på arbejdsmarkedet skal lykkes, så skal folkene på gulvet have indflydelse på, hvordan det skal foregå. De spiller nøglerollen i integrationen. Derfor skal lønmodtagerne have de fornødne garantier for at det ikke fører til fortrængning af ordinære job, pres på lønningerne og at de mange arbejdsløse vi har i forvejen bliver skubbet bag i køen.

Vi må ikke glemme de 170.000 arbejdsløse, vi har i forvejen, eller de mange tusind med nedsat arbejdsevne der også gerne vil ind på arbejdsmarkedet. Derfor foreslår vi, at der skabes flere job til alle arbejdsløse. Der er også masser af samfundsopgaver, der mangler at blive løst.

Det må ikke blive "dem" og "os". Vi får ikke mere tryghed ved at træde på de svageste og lade politikerne spille os ud imod hinanden. Grundlæggende har flygtningene og danske arbejdere fælles interesser og samme håb: Et godt job, samvær med familien og et ønske om at være en del af samfundet. God integration er ikke et valg mellem flygtninge eller velfærd, men et politisk valg om, hvilket samfund og hvilket arbejdsmarked vi ønsker.«

Finn Sørensen, Arbejdsmarkedspolitisk ordfører, Enhedslisten

Enhedslistens bud

Her er Enhedslistens bud på, hvordan vi sikrer plads på arbejdsmarkedet og hvordan vi skaber den fornødne tryghed til at løse opgaven.

- **Vi skal skabe flere nye arbejdspladser** gennem grøn omstilling, klimareoveringer, boligbyggeri, velfærdsjob og en offensiv tilgang til at skaffe praktikpladser. Enhedslisten har forslag, der kan skaffe tusindvis af nye job til gavn for både flygtninge og arbejdsløse danskere.
- **De ansatte og tillidsrepræsentanten får en nøglerolle** i integrationen på arbejdspladsen, hvor de skal have indflydelse på flygtningenes jobindhold, oplæring og antal. Det skal sikre mod fortrængning og løntrykkeri, og dermed sikre flygtningene et tilbud med kvalitet.
- **Flygtningene skal sikres en ordentlig vej ind på arbejdspladserne** via forløb med aftaler om oplæring til varig beskæftigelse, herunder oprettelse af praktikpladser. Vi skal væk fra gratis virksomhedspraktik og i stedet etablere job på overenskomstmæssige vilkår til gavn for alle.
- **God integration sikres også med sprogundervisning og uddannelse**, det er ikke i sig selv nok med et job. Job, hvor der snakkes dansk i tæt kollegakontakt og sprogundervisning ved siden af, er vejen til at få sproglig kunnen, der gør det muligt, at være en ligeværdig medborger i Danmark.
- **Lad os se i øjnene, at det er ikke alle der kan arbejde fra første dag.** Der er brug for tilstrækkelige ressourcer til en ordentlig socialfaglig indsats. Samtidig skal der skabes nye muligheder for folk med nedsat arbejdsevne
- **Kommunerne skal have de fornødne ressourcer:** Selv de bedste hensigter og de bedste redskaber er intet værd, hvis kommunerne ikke har de fornødne ressourcer til at skabe gode rammer for integrationen.

1. Flere nye arbejdspladser

Ingen har de "vises" sten, det enkle greb, der kan skaffe de mange tusinde flygtninge i arbejde. Lad os se det i øjnene. Opgaven er meget stor, og det vil tage flere år at løse den. Sidste år modtog Danmark 17.000 flygtninge. I år forventes yderligere 25.000. Familiesammenføring i de kommende 4-5 år medfører sandsynligvis en fordobling af antallet.

I forvejen er der 120.000 registrerede ledige og herudover titusindvis af mennesker der gerne vil ind på arbejdsmarkedet¹. Det er ingen løsning at skubbe dem bag i køen. Flygtningesituationen må derfor være det "wake up call", der får samfundet til at investere i løsningen af opgaver, der burde være løst for længst. Der skal skabes flere nye arbejdspladser inden for boligbyggeri, grøn omstilling og velfærd, og vi skal blive bedre til at dele det arbejde der er.

Enhedslisten foreslår:

- Opførelse af flere almene boliger. Herudover flere midlertidige boliger og indretning af eksisterende boliger til at huse flygtninge.
- Massiv investeringer i grøn omstilling. En oplagt investering, der hurtigt betaler sig selv, er klimareovering af bygningsmassen.²
- De sidste mange års nedskæringer i kommunerne efterlader et stort behov for flere ansatte til at passe børn, til at pleje syge og ældre, til at uddanne unge og voksne, ligesom der mangler socialrådgivere og sagsbehandlere i forvaltningerne.³
- Vi skal blive bedre til at dele det arbejde der er, for eks ved skrue op for jobrotation med henblik på uddannelse, genindføre uddannelsesorlov, udvidet forældreorlov og forsøg med nedsat arbejdstid.

- Der skal skaffes praktikpladser til de 12.000 unge, og en række nye elevpladser til flygtningene. Praktikpladserne skaffes ved, at de virksomheder, der giver plads til uddannelse skal belønnes, de andre må betale mere end de gør i dag, samt ved klausuler om praktikpladser i offentlige udbud.⁴
- Arbejdsmarkedet skal gøres mere rummeligt, så der bliver plads til mennesker med nedsat arbejdsevne, herunder flygtninge. I Enhedslistens udspil "Plads til alle" foreslår vi bl. a. en "isbryderordning", styrkelse af socialøkonomiske virksomheder og etableringen af en statsligt ejet socialøkonomisk virksomhed efter svensk forbillede. Det kan skaffe op mod 10.000 i job.⁵
- Enhedslisten vurderer at vi på denne måde i løbet af få år vil kunne skabe mindst 20.000 nye arbejdspladser, og give jobåbninger for yderligere 25.000 på længere sigt (slutnote A).

2. Flygtninge på arbejdspladserne.

Nøglen til god integration på arbejdspladsen er samarbejde: Samarbejdet mellem medarbejdere og ledelse på den enkelte virksomhed, samarbejdet mellem de mange aktører, der skal spille sammen for at det lykkes. Men først og sidst handler det om samarbejdet og fællesskabet mellem flygtningene og deres nye kolleger.

Integrationen er dømt til at mislykkes, hvis virksomhederne forsøger at bruge flygtningene som billig arbejdskraft eller hvis beskæftigelse af flygtninge bliver pålagt som en ekstra byrde, oven i den forvejen stressede arbejdsdag. Det er samtidig helt afgørende, at medarbejderne har en garanti for at lønnen ikke trykkes, og at deres job ikke forsvinder i takt med at der ansættes flygtninge eller andre på særlige vilkår.

Derfor foreslår Enhedslisten, at de ansattes repræsentanter får samme indflydelse på ansættelsen af flygtninge og deres arbejdsopgaver, som tillidsrepræsentanterne allerede har på ansættelsen af folk i seniorjob (slutnote B).

Der findes i forvejen ordninger, som kan benyttes: Løntilskud og jobrotation. Uddannelsesaftaler findes i stort set alle overenskomster, fx aftaler om unge- og voksenlærlinge, eller andre aftaler om opkvalificering af medarbejderne. Bortset fra virksomhedspraktik, der bør begrænses til en kortvarig "snusepraktik", og nyttejob som helt skal afskaffes, så handler det om at forbedre og udvide brugen af disse redskaber, og sikre mod misbrug.

Enhedslisten foreslår:

- Ved beskæftigelse af flygtninge indgås en kontrakt mellem virksomheden og kommunen, hvor det fremgår, at målet er ansættelse på ordinære vilkår på virksomheden og/eller opkvalificering med henblik på beskæftigelse andre steder. Kontrakten skal også beskrive hele forløbet fra praktik til ordinær ansættelse, herunder sprogundervisning og opkvalificering, samt garantere at det foregår på overenskomstmæssige vilkår eller svarende dertil. Medarbejderne og deres repræsentanter skal have medbestemmelse om planens udformning.
- De eksisterende mentorordninger udvides, således at flere virksomheder kan få en mentor med særlig fokus på integration af flygtningen på arbejdspladsen. Det bør så vidt muligt være en af flygtningens kolleger, der "købes fri" til denne opgave.
- Virksomhedspraktik skæres ned til en kortvarig "snusepraktik" på max 4 uger, hvor formålet udelukkende er at flygtningen og andre praktikanter og virksomheden kan afprøve mulighederne.
- Myndigheder og arbejdsmarkedets parter skal gøre en langt større indsats for at reglerne om merbeskæftigelse og rimelighedskrav ved ansættelse i virksomhedspraktik og løntilskud overholdes. Myndigheder og fagforeninger skal bidrage til at sikre, at tillidsrepræsentanten/en repræsentant for medarbejderne inddrages inden forløbet sættes i gang, og at det i alle tilfælde skriftligt er dokumenteret af parterne, at reglerne er overholdt. Enhedslisten foreslår herudover at tillidsrepræsentanten og medarbejderne også får indflydelse på fastlæggelse af forløbet og jobindholdet, som det er tilfældet ved oprettelse af seniorjob.

- Arbejdsmiljørepræsentanten skal have en nøglerolle i beskæftigelsen af flygtninge. Det handler om instruktion og vejledning, af hensyn til vedkommendes og andres sikkerhed og et godt psykisk arbejdsmiljø.
- For at fremme jobmulighederne for alle arbejdsløse, forpligtes virksomhederne til at slå alle ledige job op på jobnet.dk.

3. Job og sprog og uddannelse

Beskæftigelse er en god måde til at lære dansk på, men det er uddannelse også. Derfor skal beskæftigelse, undervisning i sprog, almen uddannelse, samfundsforhold og opkvalificering gå hånd i hånd.

Det er dårlig integration at sende flygtningen i praktik eller job på virksomheder eller brancher hvor der i forvejen kun er få eller ingen, der taler dansk, eller hvor der ikke er de fornødne ressourcer til at hjælpe flygtningens sprogudvikling.

De fleste flygtninge mangler almene skolekundskaber. Mange har visse, men ikke tilstrækkelige håndværksmæssige eller andre kvalifikationer. Alle mangler de viden om det danske samfund og de spilleregler der gælder her.⁶

Derfor er det helt afgørende, at der generelt skrues op for uddannelsesindsatsen, både hvad angår almen uddannelse og erhvervsrettede uddannelser. Det vil samtidig løfte uddannelsesniveaulet på hele arbejdsmarkedet.

Enhedslisten foreslår:

- Enhedslisten støtter, at der for de 25-50 % af flygtninge med ingen eller meget lidt uddannelse, og dermed store sproglige vanskeligheder i indlæringen, samt svage erhvervskompetencer, kan etableres integrationsopplæringsforløb på overenskomst-mæssige vilkår, som aftales mellem parterne i de enkelte brancher. Formålet er at kombinere dansk sprogundervisning og almen skoleuddannelse med henblik på at opnå grundlæggende kompetencer på det danske arbejdsmarked. Ordningen bør målrettes brancher, hvor det kan føre frem mod beskæftigelse og/eller en faglig uddannelse.
- Der er brug for flere regulære praktikpladser til de ca. 12.000 danskere, som allerede i dag mangler en praktikplads. Der skal være klausuler om etablering af praktikpladser i alle offentlige kontrakter.⁷
- AUB-ordningen ændres, således at der er et langt større incitament til at virksomhederne opretter de fornødne uddannelsespladser og støtter udviklingen af de fornødne uddannelser, både hvad angår erhvervs- og amu-uddannelser. De virksomheder, der giver plads til uddannelse skal belønnes, de andre må betale mere end de gør i dag.⁸

4. Ikke alle kan

Alle kan lære det danske sprog, men ikke alle kan arbejde fra dag et og nogle vil aldrig kunne. En stor del af flygtningene (forskningen siger mindst 1/3) har psykiske eller andre helbreds-mæssige problemer, der gør, at de ikke kan arbejde. Det er ikke underligt, når man tager i betragtning, at de næsten alle er flygtet fra krig, tortur og vold.

Derfor er det helt afgørende, at der ikke slækkes på en grundig visitation af flygtningene, straks de kommer til landet, sådan som det allerede ligger i de gældende retningslinjer for integrationen, hvor sagsbehandlerne skal hele vejen rundt om flygtningens situation og baggrund.

Hvis man springer alt det over, i iveren efter at få flygtningene hurtigt ud på arbejdsmarkedet, risikerer vi blot at skabe endnu større problemer for den enkelte flygtning og for de arbejdspladser hvor vedkommende bliver placeret.

Det er ikke de gældende regler for integrationsforløb, der er noget i vejen med. Formålet i de gældende regler er klare. Flygtningen skal i arbejde, lære dansk og lære om danske samfundsforhold og

dansk kultur. Forløbet behøver heller ikke vare tre år. Der er intet i det gældende integrationsprogram, der forhindrer en hurtig afklaring af flygtningens kvalifikationer.

Problemet er manglende ressourcer til at efterleve lovens bogstav om en helheds- og familieorienteret indsats. Problemet er også manglende koordinering mellem myndigheder og arbejdsmarkedets parter. Det kan man ikke lovgive sig ud af. Det er et spørgsmål om politisk vilje.

Enhedslisten foreslår:

- Den socialfaglige indsats i modtagesituationen skal styrkes. Der skal leves op til lovens krav om en helhedsorienteret indsats, der baserer sig på et indgående kendskab til den enkelte flygtningssituation og muligheder. Det kræver ganske enkelt flere ressourcer til socialrådgivere og sagsbehandlere i kommunerne.⁹
- I hver kommune oprettes et integrationsråd med repræsentation af alle de aktører der skal samarbejde om at skaffe job til flygtningene og andre arbejdsløse (kommunen, arbejdsmarkedets parter m.m.). Formålet er at koordinere jobindsats, uddannelse og løsning af flygtningens boligsituation.
- Enhedslisten foreslår, at der etableres en statsligt ejet socialøkonomisk virksomhed efter svensk forbillede, der skal skabe arbejde til folk med nedsat arbejdsevne og til de ca. 30 pct. af flygtninge, der grundet krigstraumer og andre psykiske problemer ikke kan arbejde fuldt ud. I Sverige beskæftiger Samhall 21.000 personer og er et eksempel til efterfølgelse i Danmark. Herhjemme kan en tilsvarende virksomhed på få år antages at få 10.000 ansatte.¹⁰ Herudover skal regeringen og kommunerne i langt højere grad understøtte udviklingen af socialøkonomiske virksomheder

5. Og alt det andet, der skal virke!

Der er meget andet, der skal lykkes for at flygtningene kommer i varig, ordinær beskæftigelse. De skal have et sted at bo. De skal hurtigst muligt have den tryghed det giver at være sammen med familien. De skal have råd til at betale husleje og købe ordentligt mad og tøj, så de kan føles sig som en del af fællesskabet. De skal have råd til at tage bussen til arbejde eller skole. Der skal være råd til at både børn og voksne deltager i fritidsaktiviteter, for også her kan man lære dansk og lære om det danske samfund.

Selv de bedste hensigter og de bedste redskaber forslår ingen ting, hvis kommunerne ikke har de fornødne ressourcer til integrationsindsatsen. Hvis flygtningen ikke har et ordentligt sted at bo, hvis det ikke går godt for børnene i daginstitution og folkeskole, så fungerer flygtningen heller ikke på arbejdsmarkedet. Derfor skal regeringen lytte til kommunernes krav om at få dækket omkostningerne til integrationsindsatsen. Enhedslisten har foreslået, at selskabsskattelettelserne bliver udsat¹¹, så er der rigeligt råd til at finansiere de 1,5 milliarder kr.¹², som kommunerne har opgjort omkostningerne til, samt de øvrige initiativer, vi foreslår

Det er en langt bedre anvendelse af offentlige midler, end regeringens forslag til bonusordninger til kommuner og virksomheder, der bare fører til splid mellem de svageste, fordi kommunerne vil prioritere indsatsen i forhold til flygtningene højere end indsatsen for alle de andre arbejdsløse, vi har i forvejen.

Desværre vil det nuværende folketingsflertal den anden vej. Lave ydelser, som fastholder flygtningene i fattigdom, minusvækst i kommunerne og stramme refusionsregler går alt sammen ud over integrationen, og det falder tilbage på hele samfundet. Flygtningespørgsmålet er også et spørgsmål om, hvilket samfund vi vil have. Et samfund, hvor alle får en mulighed for at bidrage med det, som hver enkelt har at byde på. Eller et samfund, hvor et stadigt voksende mindretal - flygtninge, langtidsledige, mennesker med nedsat arbejdsevne - bliver holdt uden for fællesskabet, økonomisk og socialt?

Det er et politisk valg.

Fakta om flygtninge og beskæftigelse

A. Antal flygtninge

1. I 2015 kom der 21.225 asylansøgere til Danmark. Af dem fik 10.856 opholdstilladelse.
2. I 2015 blev 11.246 mennesker ret til familiesammenføring
3. I 2016 forventes det, at 25.000 søger asyl, og at 17.000 flygtninge får opholdstilladelse i Danmark.

Alle tal er fra Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/E3C50EA0-BD36-4DDD-9C8D-7AAF44DE1F12/0/seneste_tal_udlaendingeomraadet.pdf

B. Flygtningenes sproglige forudsætninger

De flygtninge, som i dag kommer til Danmark, er ikke er veluddannede. Tal viser, at 10 procent har en lang eller mellemlang videregående uddannelse, at 50 % har kun grunduddannelse og 40 % er meget lidt eller ingen uddannelse.

Tal fra <http://www.agenda.dk/2015/11/syrere-uddannelsesniveau/>

C. Antal danske arbejdsløse

- I Danmark er der 119.900 arbejdsløse på dagpenge eller kontanthjælp. (Bruttoledighed)
- I Danmark er der 176.000 mennesker som er arbejdsløse eller søger mere arbejde (AKU-ledighed)
- I Danmark er der 84.700 på dagpenge og 35.300 jobparate kontanthjælpsmodtagere.
- I Danmark er der yderligere 92.633 aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, dvs folk der har mere end arbejdsløshed som problem.
- I Danmark er der i december 2015 3.345 på integrationsydelse.

Tal er hentet fra Danmarks Statistik <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=20478> og [Jobindsats.dk](http://www.jobindsats.dk)

D. Indkomst og tilskud

- Integrationsydelse (Enlig uden børn) Pr. måned 5.945 kr.
- Kontant hjælp (Enlig uden børn) Pr. måned 10.849 kr.
- Dagpenge (max) Pr. måned 18.113 kr.
- Industriens mindsteløn (111,85 kr. i timen) Pr. måned 17.933 kr.
- Virksomhedspraktik: Man får ikke løn, men integrationsydelse/kontanthjælp/dagpenge
- Løntilskudsjob: Man får den overenskomstsmæssige løn, og arbejdsgiveren får et tilskud på halvdelen af lønnen, dog maksimalt 75,09 kr. pr. time.

Alle tal fra Beskæftigelsesministeriet <http://bm.dk/da/Satser/Satser%20for%202016.aspx>

E. Indvandrerbeskæftigelsen

Kun hver fjerde flygtning er i arbejde efter 10 år, viser DI's beregninger. Krisen har ramt meget hårdere end for andre grupper. DI mener endvidere, at afskaffelsen af fattigydelserne for flygtninge har trukket folk ud af arbejdsmarkedet (uden dog at bevise det).

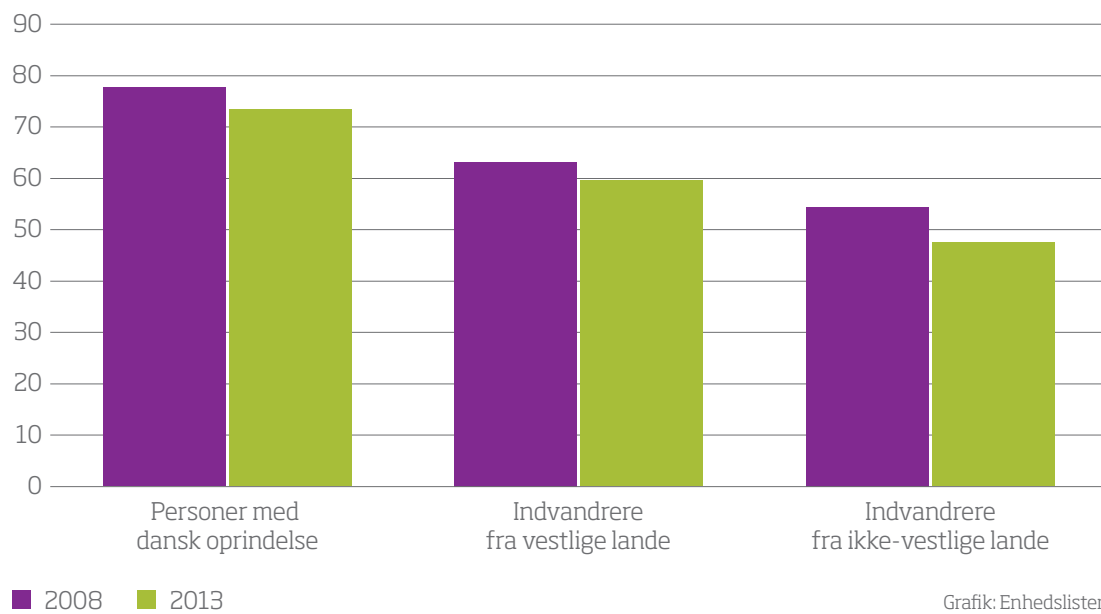
<http://www.agenda.dk/2015/01/hver-fjerde-flygtning-er-i-job/>

Krisen ramte ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse meget hårdt. Deres beskæftigelse faldt fra 54,6 % i 2008 til 47,7 % i 2013, hvilket er dobbelt så meget som indvandrere fra vestlige lande og næsten det dobbelte af danskerne. Se Nyt fra Danmarks Statistik nr. 328, 26. juni 2015.

<http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=19187>

(Se illustration øverst side 8).

Beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige

Slutnoter

A. Enhedslistens forslag til arbejdspladser - her og nu

Beskæftigelsesinitiativ	Beskæftigelse
1 Kommunerne må videreføre uforbrugte midler	7.500
2 Grøn boligrenovering	10.000
3 Lånepulje til offentlige investeringer	5.000
4 Opgraderingspakke af jernbanen mm.	4.000
5 Reparation af flere biler i stedet for skrotning	500
6 Elektrificering af jernbanerne	
7 Orlovsordninger	5.000
8 Kredit og støtte til iværksættere og små virksomheder	1.000
I alt	33.000

1) Beskæftigelseeffekten er beregnet ved at antage at udgiften fordeler sig med 50 pct. på hhv. anlægsinvestering og serviceudgifter. Ved ansættelse af velfærdspersonale i kommuner og regioner antages en beskæftigelsesfaktor på 2 for hver 1 mio.kr. Ved ansættelse af personale indenfor privat bygge- og anlægsvirksomhed o.l. antages en beskæftigelsesfaktor 1 for hver 1 mio.kr.

2) Der er usikkert, hvor stor beskæftigelseeffekten vil være af fremrykningen af investeringerne.

B. Regler (lov om aktiv beskæftigelsesindsats):

Virksomhedspraktik:

§ 48. Der skal i såvel private som offentlige virksomheder være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden tilskud og antallet af personer i virksomhedspraktik samt ansatte med løntilskud efter kapitel 12.

Stk. 2. Forud for etablering af virksomhedspraktik i mere end 13 uger skal spørgsmålet om etableringen have været drøftet mellem virksomheden og repræsentanter for virksomhedens ansatte.

Løntilskud:

§ 54. Ved ansættelse med løntilskud hos private arbejdsgivere af personer, der er omfattet af § 2, nr. 1-3, 5 og 11, skal løn- og arbejdsvilkår være overenskomstmæssige eller de for tilsvarende arbejde sædvanligt gældende.

§ 55. Ved ansættelse med løntilskud hos offentlige arbejdsgivere af personer, der er omfattet af § 2, nr. 1-3, 5 og 11, skal løn- og arbejdsvilkår være overenskomstmæssige, jf. dog stk. 2-6.

§ 60. Forud for ansættelse med løntilskud skal spørgsmålet om ansættelsen have været drøftet mellem virksomheden og repræsentanter for virksomhedens ansatte.

§ 61. Ansættelse med løntilskud af personer, der er omfattet af § 2, nr. 1-3, 5 og 11, skal medføre en nettoudvidelse af antallet af ansatte hos vedkommende arbejdsgiver. Ved nettoudvidelse forstås merbeskæftigelse i forhold til virksomhedens normale beskæftigelse.

Stk. 2. Betingelsen om merbeskæftigelse påses af arbejdsgiveren og de ansatte i fællesskab. Uenighed om betingelsen om merbeskæftigelse afgøres efter de gældende fagretlige regler om mægling og eventuel voldgift. For private arbejdsgivere, der ikke er omfattet af kollektiv overenskomst, afgør

det regionale beskæftigelsesråd, jf. kapitel 6 i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, administrativt endeligt, om betingelsen om merbeskæftigelse er opfyldt.

§ 62. Der skal i såvel private som offentlige virksomheder være et rimeligt forhold mellem antallet af ansatte uden løntilskud og antallet af ansatte med løntilskud efter dette kapitel samt personer i virksomhedspraktik.

Seniorjob:

§ 6. Kommunen fastsætter seniorjobbets indhold og omfang efter samtale med ansøgeren og bl.a. under hensyn til vedkommendes kvalifikationer og interesser.

Stk. 2. Repræsentanter for de ansatte i den kommunale virksomhed, hvori der tilbydes et seniorjob, deltager i fastlæggelsen af indholdet af seniorjobbet for at sikre, at jobbet har et rimeligt indhold.

§ 14. Ansættelse af personer i seniorjob skal medføre en nettoudvidelse af antallet af ansatte i den pågældende kommunale virksomhed. Ved nettoudvidelse forstås merbeskæftigelse i forhold til den normale beskæftigelse hos den kommunale virksomhed.

Stk. 2. Betingelsen om merbeskæftigelse påses af ansættelsesmyndigheden og de ansatte i fællesskab. Uenighed om betingelsen om merbeskæftigelse afgøres efter de fagretlige regler om mægling og eventuel voldgift.

Kilder:

1. <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=20478>
2. <https://enhedslisten.dk/tema/enhedslistens-beskaeftigelsesplan>
3. <https://enhedslisten.dk/tema/enhedslistens-beskaeftigelsesplan>
4. <https://enhedslisten.dk/2015/06/11/enhedslisten-vil-straaffe-virksomheder-som-ikke-tager-laerlinge>
5. https://enhedslisten.dk/files/enhedslisten-plads_til_alle.pdf
6. <http://www.agenda.dk/2015/11/syrere-uddannelsesniveau/>
7. <https://enhedslisten.dk/2015/06/11/enhedslisten-vil-straaffe-virksomheder-som-ikke-tager-laerlinge>
8. http://www.avisen.dk/enhedslisten-straaf-virksomheder-der-ikke-tager-laer_329040.aspx
9. <http://jyllands-posten.dk/indland/ECE8410326/socialraadgivere-vi-har-ikke-tid-til-at-hjaelpe-flygtninge-i-job/?ref=eblistermest>
10. https://enhedslisten.dk/files/enhedslisten-plads_til_alle.pdf
11. <https://enhedslisten.dk/2016/01/18/kommunerne-skal-kompenseres-flere-flygtninge>
12. <http://politiken.dk/oekonomi/ECE3059386/kommuner-praesenterer-milliardstor-flygtninge-regning/>